

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/882/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713211730
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6713211730.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a Mgr. Dušana Ďuriana v právnej veci žalobcu TORY INVEST, s. r. o., so sídlom Štúrova 9, Brezno, IČO: 46 271 368, zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Mikušom, so sídlom V. P. Tótha 1081/17, 960 01 Zvolen, proti žalovanému H. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. Y. XXX/XA, F., zastúpený advokátom JUDr. Ľubomírom Ivanom, so sídlom Dukelských hrdinov 22, 960 01 Zvolen, v konaní o vydanie veci alebo zaplatenie 2 500,- Eur s príslušenstvom o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 11C/133/2013-109 z 20. marca 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca od žalovaného domáhal vydania osobného motorového vozidla značky Audi A6, evidenčného čísla ZV XXXCJ alebo zaplatenia 2 500,- Eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 26. mája 2013 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že na základe kúpnej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi dňa 25. 05. 2012 sa žalobca stal vlastníkom osobného motorového vozidla Audi A6, evidenčného čísla ZV XXXCJ, ktoré v ten istý deň na jeden rok dal do nájmu žalovanému. Žalovaný nezaplatil riadne nájomné dohodnuté v zmluve z 25. 05. 2012, v dôsledku čoho zaniklo zmluvne dojednané právo spätnej kúpy k tomuto vozidlo. Žalovaný odmietol na výzvu žalobcu tomuto vydať predmet kúpnej zmluvy. Na základe vykonaných dôkazov dospel okresný súd k záveru, že kúpna zmluva uzavretá medzi účastníkmi 25. 05. 2012 je absolútne neplatný právny úkon, na základe ktorého sa žalobca nestal vlastníkom osobného motorového vozidla značky Audi A6, evidenčného čísla ZV XXXCJ. Kúpna zmluva z 25.05.2012 bola simulovaným právnym úkonom, ktorá mala zastreť iný právny úkon a to zmluvu o pôžičke uzavretú medzi účastníkmi. Žalovaný bol presvedčený, že uzaviera zmluvu o pôžičke. Tomuto nasvedčuje aj svedecká výpoveď H. G.. Svedkyňa Y. H. tiež potvrdila, že E.. J. Y., ktorý kúpnu zmluvu vyhotovoval sa vyjadril, že keď žalovaný vráti celú sumu 2 500,- Eur (vyplatenú žalobcom žalovanému pri podpise kúpnej zmluvy), ak bude chcieť, môže si auto zobrať späť. Vznik nájomnej zmluvy medzi účastníkmi v zmysle článku IV. bod 3. kúpnej zmluvy, podľa ktorého mohol žalovaný používať označené motorové vozidlo za dojednané nájomné nepovažoval za preukázané. Z listín predložených žalovaným súd zistil, že v 10 splátkach zaplatil žalobcovi sumu 2 510,- Eur. Keďže žalovaný nie je od 19. 12. 2012 držiteľom a vlastníkom motorového vozidla značky Audi A6 a žalobca nepreukázal dôvod, pre ktorý by mal byť žalovaný zaviazaný na zaplatenie sumy 2 500,- Eur s príslušenstvom, súd žalobu zamietol.

Samostatným výrokom v zmysle § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku súd vyslovil, že o trovách konania rozhodne po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalobca. Uplatnil odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. d), e), f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“). Súd prvého stupňa podľa názoru žalobcu dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Zotrval na tvrdení, že dňa 25. 05. 2012 uzavrel žalobca so žalovaným kúpnu zmluvu, ktorou predal žalovaný žalobcovi osobné motorové vozidlo značky Audi A6. Do pozornosti odvolacieho súdu dal, že uzavretie tejto zmluvy so všetkými jej náležitosťami sprostredkovala svedkyňa Y. H. podľa pokynov žalovaného, z čoho možno vyvodiť, že svedkyňa Y. H. je v právnom vzťahu so žalovaným a nie so žalobcom. Za prípadné prekročenie jej právomoci konať v tejto veci nemôže žalobca niesť žiadnu zodpovednosť. Medzi svedkyňou Y. H. a žalovaným vznikol vzťah so sprostredkovateľskej zmluvy. Práva a povinnosti so zmluvného záväzku účastníkov dojednávala vopred Y. H.. Konštatovanie okresného súdu, že nedošlo k uzavretiu kúpnej zmluvy, ale zmluvy o pôžičke nemá žiadnu oporu vo výsledkoch dokazovania. Rovnako tak záver okresného súdu, že žalobca vozidlo od žalovaného neprevzal do svojho vlastníctva. Prevzatie vozidla potvrdili svedkovia E.. J. Y. a Y. H.. Žalovaný vedel, že podpisuje kúpnu zmluvu na motorové vozidlo v spojení s nájomnou zmluvou, čo potvrdzuje výpoveď E.. J. Y. a list Y. H. z 21. 05. 2012, ktorým oznamovala žalobcovi údaje o žalovanom a údaje o motorovom vozidle spolu s navrhovanými zmluvnými podmienkami, na ktorých sa mala so žalovaným vopred dohodnúť. Žalobca sa nestotožňuje s konštatovaním okresného súdu, že k uzavretiu nájomnej zmluvy k tomuto vozidlo medzi účastníkmi nedošlo. Nesprávny je právny záver okresného súdu o neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorú posudzoval podľa ustanovení § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože v konaní nebolo preukázané, že medzi účastníkmi došlo k vedomej nezhode vôle a prejavu. Neplatnosti právneho úkonu podľa § 41a ods. 2 OZ sa nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý. Pre úplné zistenie skutkového stavu bolo povinnosťou súdu vykonať aj ďalšie dokazovanie. Okresný súd vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil, v dôsledku čoho dospel aj k nesprávnym právnym záverom. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu naďalej tvrdí, že záujmom zmluvných strán bolo uzatvoriť zmluvu o pôžičke, kde by žalobca bol veriteľom, žalovaný dlžníkom a nie kúpnu zmluvu o predaji a kúpe motorového vozidla. Auto žalovaného malo slúžiť ako zábezpeka pre riadne a včasné splatenie poskytnutej pôžičky. Skutočnosť, že nešlo o uzatvorenie kúpnej zmluvy potvrdil samotný žalobca tým, že nedošlo k zmene v zápise osoby vlastníka či držiteľa motorového vozidla v príslušnej evidencii. Žalobca neuzatvoril zmluvu o povinnom zmluvnom poistení, nezaplatil daň z motorových vozidiel, ani nezahrnul toto vozidlo do svojho majetku. Opätovne poukázal na to, že už nie je vlastníkom predmetného motorového vozidla ani jeho držiteľom a nemá nad ním žiadnu faktickú moc. Návrh na vydanie veci voči nemu bol vzhľadom na uvedené skutočnosti podaný nedôvodne. So svedkyňou H. prišiel do kontaktu brat žalovaného H. G. na základe zistenia, že práve ona je spolupracovníčkou žalobcu. O ich vzájomnej previazanosti svedčí skutočnosť, že vozidlo ohliadla práve svedkyňa H.. Navrhol potvrdiť rozsudok okresného súdu ako vecne správny.

Okresný súd prejednal vec na pojednávaní. Vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, ktoré nebolo potrebné zopakovať ani doplniť. Odvolací súd po tomto zistení prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Odvolací súd nemôže konštatovať, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ale s nosnými závermi, na ktorých je postavené rozhodnutie súdu, že:

1. kúpna zmluva dňa 20. 05. 2012 nebola uzavretá platne
2. medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o pôžičke
3. nájomná zmluva o nájme motorového vozidla medzi žalobcom a žalovaným nevznikla
4. nie je možné vyhovieť žalobe o vydanie veci z dôvodu, že žalovaný nie je jeho vlastníkom a žalobca dôvod na uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 2 500,- Eur s príslušenstvom nepreukázal, odvolací súd súhlasí.

Žalobca v odvolaní uvádza, že bolo povinnosťou súdu vykonať ďalšie dôkazy v konaní nevyhnutne potrebné pre rozhodnutie vo veci v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 O. s. p., ale nešpecifikuje, ktoré dôkazy nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci okresný súd nevykonal.

V sporovom konaní, ktoré začína na návrh podľa § 79 ods. 1 O. s. p. majú účastníci povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 120 ods. 1 O. s. p.).

Okresný súd všetky dôkazy navrhnuté žalobcom vykonal. Po poučení podľa § 120 ods. 4 O. s. p. na pojednávaní dňa 20. marca 2014, kedy súd vo veci aj rozhodol, právny zástupca žalobcu uviedol, že nemá návrhy na ďalšie dokazovanie. Ak okresný súd považoval skutkový stav za zistený a ustálený a nemal vedomosť o takých dôkazoch, ktoré by mohli zvrátiť dovtedy zistený skutkový stav, nemal dôvod vykonávať (ani nemohol) iné dôkazy, ako navrhli účastníci, pretože o iných dôkazoch, ktoré by boli nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci vedomosť nemal.

Žalobca s poukazom na odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. e) O. s. p. predložil spolu s odvolaním listinu označenú ako list Y. H. adresovaný žalobcovi dňa 21. 05. 2012 s názvom Uzavretie zmluvy, v ktorom mala Y. H. oznamovať žalobcovi údaje a podmienky uzavretia kúpnej zmluvy so žalovaným. Na tento dôkaz odvolací súd podľa § 205a písm. c), d) prihliadnuť nemohol z dôvodu, že odvolateľ bol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p. a z ničoho nevyplýva, že by túto listinu nemohol žalobca bez svojej viny označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa, keď je na nej dátum vyhotovenia 21. máj 2012. Mimo vecného hodnotenia tohto dôkazu len ako poznámku bez vplyvu na rozhodnutie odvolacieho súdu krajský súd uvádza, že táto listina sa javí ako vyhotovená dodatočne pre účely odvolacieho konania, pretože je v rozpore s výpoveďou svedkyne Y. H. a E.. J. Y., ktorí nikdy netvrdili existenciu tejto písomnosti. Naopak svedkyňa Y. H. aj svedok E.. B. Y. uvádzali, že svedkyňa Y. H. osobne prišla za žalobcom a ústne vysvetľovala, čo by chcel žalovaný zmluvou u žalobcu dosiahnuť (č. l. 57 a 76 spisu).

Žalobca formuloval žalobnú žiadosť na uloženie povinnosti žalovanému vydať žalobcovi osobné motorové vozidlo značky Audi A6, evidenčného čísla ZV XXXCJ alternatívne zaplatiť žalobcovi sumu 2 500,- Eur s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 25. 06. 2013 do zaplatenia dlžnej sumy (tzv. alternatíva facultas) nie ako eventuálny petit, na ktorom zotrval napriek zisteniu, že osobné motorové vozidlo značky Audi A6 už nie je v držbe žalovaného. Žalobcom formulovanému petitu je potrebné rozumieť tak, že v prvom rade požaduje nepeňažné plnenie (vydanie veci), ale je ochotný prijať od žalovaného namiesto nepeňažného plnenia aj peňažné plnenie vo výške 2 500,- Eur s príslušenstvom. Skutkovým základom pre uplatnený nárok má byť kúpna zmluva z 25. 05. 2012 uzavretá medzi prevádzajúcim H. G. (žalovaný) a kupujúcim TORY INVEST, s. r. o., so sídlom v Brezne (žalobca), predmetom ktorej mal byť práve predaj osobného motorového vozidla značky Audi A6, evidenčného čísla ZV XXXCJ. V článku IV. bod 1. tejto zmluvy bola dohodnutá kúpna cena 2 500,- Eur, ktorej prevzatie podľa zmluvy potvrdil žalovaný jej podpisom. V zmluve je zakotvené okrem iného, že do 25. 05. 2013 si môže predávajúci uplatniť právo spätnej kúpy k predmetu zmluvy. Počas plynutia lehoty od uzavretia zmluvy do 25. 05. 2013 bude predávajúci hradíť kupujúcemu mesačné nájomné v sume 250,- Eur, ktorého nezaplatenie má za následok „zrušenie nájomnej zmluvy“ a zánik práva predávajúceho na spätnú kúpnu. V prípade, že tieto skutočnosti nastanú, mal žalovaný podľa zmluvy odovzdať žalobcovi motorové vozidlo. Okresný súd posúdil túto zmluvu ako neplatný právny úkon z dôvodu, že žalovaný nikdy nemal v úmysle uzavrieť kúpnu zmluvu so žalobcom, ale zmluvu o pôžičke na 2 500,- Eur na dobu jedného roka. Kúpnu zmluvu označil okresný súd za simulovaný právny úkon, ktorým sa zastiera zmluva o pôžičke. Žalobca popiera svoju vôľu zastreť zmluvu o pôžičke kúpnu zmluvou a namieta, že podľa § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka sa neplatnosti právneho úkonu, ktorým má byť zastretý iný právny úkon nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý.

Podľa § 41 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak právnym úkon má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Neplatnosti takéhoto právneho úkonu sa nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý.

Výsledky dokazovania pred prvostupňovým súdom skutočne neodôvodňujú záver, že by účastníci vedome chceli zastreť kúpnu zmluvou iný právny úkon. Odvolací súd preto nesúhlasí s tou časťou odôvodnenia rozsudku okresného súdu, v ktorej označil kúpnu zmluvu z 25. 05. 2012 za simulovaný právny úkon. Žiaden z účastníkov nepotvrdil, že by ich úmyslom bolo zastreť uzavretie zmluvy o pôžičke kúpnu zmluvou. Žalobca tvrdí vážnu vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu na kúpu osobného motorového vozidla z vlastníctva žalovaného. Žalovaný popiera vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu s tým, že chcel podpísať zmluvu

o pôžičke, za splatenie ktorej bude ručiť osobným motorovým vozidlom. V prípade žalovaného sa musel okresný súd vysporiadať s jeho tvrdením, že pre uzavretie kúpnej zmluvy na jeho strane chýbala vážna vôľa a že bol uvedený pri podpise zmluvy do omylu, že podpisuje zmluvu o pôžičke a zároveň zmluvu o zriadení záložného práva k hnutelnej veci.

Podľa § 49a právny úkon je neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca, a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť. Právny úkon je takisto neplatný, ak omyl táto osoba vyvolala úmyselne. Omyl v pohnútkach nerobí právny úkon neplatným.

Prvostupňový súd právne vzťahy účastníkov podľa § 49a Občianskeho zákonníka neposudzoval z dôvodu, že kúpnu zmluvu vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon pre chýbajúcu vôľu žalovaného takýto právny úkon uskutočniť.

Právny úkon podľa § 34 Občianskeho zákonníka je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Pojmovými znakmi právneho úkonu sú: prejav vôle, jeho zameranie (smerovanie) k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností a nástup právnych následkov, ktoré konajúci sledoval.

Z okolností, za ktorých došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy dospel okresný súd k správnejmu záveru, že žalovaný nemal vôľu odpredať svoje motorové vozidlo žalobcovi, iba zabezpečiť pre svojho brata od žalobcu pôžičku vo výške 2 500,- Eur. Žalovaný nebol v žiadnom právnom vzťahu so svedkyňou Y. H., ako to tvrdí žalobca v odvolaní. Svedkyňa Y. H. vyhľadala brata žalovaného H. G. (klient), ktorý jej za sprostredkovanie zmluvy so žalobcom vyplatil 50,- Eur. Svedkyňa H. na pojednávaní dňa 9. januára 2014 označovala svojho klienta „pán G.“ a na otázku právneho zástupcu žalobcu, či si žalovaný určil nejaké podmienky, ktoré majú byť obsiahnuté v zmluve svedkyňa uviedla: „Ja pána žalovaného nepoznám, ja si ho nepamätám“. Brat žalovaného H. G. bol prítomný pri podpísaní zmluvy a podľa jeho výpovede na pojednávaní dňa 21. 11. 2013 aj prevzal sumu 2 500,- Eur od žalobcu. Na otázku právneho zástupcu žalobcu, od koho svedok (vypočúvaný bol svedok H. G., nar. XXXX) prevzal sumu 2 500,- Eur, svedok (H. G.) uviedol: „Od toho pána Y., čo je prítomný pred pojednávacou miestnosťou“.

Výpovede žalovaného, svedka H. G. a svedkyne Y. H., aj následné konanie žalobcu, ktorý napriek podpísanému splnomocneniu na vykonanie zmeny vlastníka motorového vozidla v evidencii osobných motorových vozidiel zmenu vlastníka ani držiteľa neuskutočnil odôvodňujú záver, že kúpna zmluva je absolútne neplatný právny úkon pre neexistenciu vážnej vôle žalovaného uzavrieť ju a vyvolať následky, ktoré zákon s takýmto právny úkonom spája. Právny úkon sa podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Ak bol neplatný prvotný právny úkon - kúpna zmluva, nemohla byť platne dojednaná ani zmluva o nájme prevádzaného motorového vozidla na dobu jedného roka od uzavretia neplatnej kúpnej zmluvy. Žalovaný nepoprel, že žalobca pri podpise kúpnej zmluvy dňa 25. 05. 2012 vyplatil jeho bratovi sumu 2 500,- Eur (pôžička), ktoré boli vrátené žalobcovi v mesačných splátkach po 250,- Eur 9x a jedna splátka vo výške 260,- Eur, o čom predložil aj kópiu dokladov o vklade hotovosti na účet žalobcu.

Za takto zisteného skutkového stavu bol správny záver okresného súdu, že sa žalobca nestal vlastníkom motorového vozidla značky Audi A6, evidenčného čísla ZV XXXCJ a žalovaný sumu 2 500,- Eur, ktorú si podľa vlastného presvedčenia od žalobcu svedok H. G. požičal, vrátil. Kópiou osvedčenia o evidencii motorového vozidla evidenčného čísla ZV XXXCJ a správou Okresného riaditeľstva Policajného zboru Okresný dopravný inšpektorát Zvolen bolo v konaní preukázané, že od 19. 12. 2012 je držiteľom motorového vozidla H. G., nar. XX. XX. XXXX (otec žalovaného), na ktorého v ten istý deň žalovaný previedol vlastníctvo motorového vozidla. Návrhu žalobcu o vydanie motorového vozidla nemohlo byť vyhovieť z dôvodu, že žalovaný nie je vlastníkom ani držiteľom označeného motorového vozidla a návrhu na zaplatenie sumy 2 500,- Eur s príslušenstvom nemohol súd vyhovieť z dôvodu, že chýba právny základ pre takéto rozhodnutie. Medzi žalobcom a žalovaným nevznikol záväzkový vzťah, z ktorého by žalovanému vznikla povinnosť zaplatiť ďalších 2 500,- Eur s príslušenstvom okrem tých, ktoré formou 10 mesačných splátok žalovaný žalobcovi už zaplatil. Rozhodnutie okresného súdu bolo vecne správne vo výroku, z tohto dôvodu bolo odvolacím súdom potvrdené.

Podľa § 224 ods. 4 O. s. p., ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3, o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa. Okresný súd o trovách konania nerozhodol (§ 151 ods. 3 O. s. p.). O trovách odvolacieho konania rozhodne okresný súd (§ 224 ods. 4 O. s. p.). Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.